

Diarienummer: DO 2023/2831

Boverket
remiss@boverket.se

Yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har anmodats att yttra sig över Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader. DO:s yttrande är avgränsat till frågor som rör vårt uppdrag och verksamhetsområde.

6 Ikraftträdande och informationsinsatser

6.2 Informationsinsatser

DO välkomnar Boverkets förslag att rikta informationsinsatser till dem som ska tillämpa byggreglerna. Förändringen kan förväntas ställa högre krav på dem som tillämpar regelverket. DO vill därför understryka vikten av att berörda får utbildning och vägledning vad gäller att konkretisera bestämmelserna så att byggnader blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

7 Konsekvenser

7.8.5 Personer med nedsatt funktionsförmåga

De nya förenklade byggreglerna och konstruktionsreglerna innebär att Boverket rensar föreskrifterna från allmänna råd och bindande standarder och inrättar så kallade funktionskrav. På så sätt tydliggörs att byggherrar har frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna vilket enligt Boverket främjar kostnadseffektiva lösningar och nytänkande. Boverket bedömer att förslaget inte kommer att få direkta konsekvenser för tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, eftersom kravnivåerna i plan- och bygglagen (2010:900) och plan- och byggförordning (2011:338) förblir oförändrade. DO konstaterar att Boverket inte redovisar några närmare överväganden i fråga om eventuella risker för att tillgängligheten för personer med

funktionsnedsättningar kan komma att påverkas och i så fall hur det kan undvikas. DO får in relativt många anmälningar som handlar om fysiska hinder i byggnader. Anmälningarna rör oftast utbildningsområdet men även bostäder. Det kan handla om trasiga hissar som inte åtgärdas eller avsaknad av ramp.¹ DO vill understryka vikten av att i det fortsatta beredningsarbetet noga analysera vilka konsekvenserna blir i praktiken samt vilka risker som förslaget innebär så att diskriminering i form av bristande tillgänglighet inte förekommer.

Övrigt

Koppling till diskrimineringslagen

Det bör i sammanhanget lyftas att förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet enligt diskrimineringslagen (DL) inte gäller i fråga om bostäder. Detta kan innebära försämrad tillgång till bostäder och närmiljö för personer med funktionsnedsättning. DO har därför i en skrivelse till regeringen fört fram att diskrimineringsformen bristande tillgänglighet bör inkludera samhällsområdet bostad.²

DO menar att kopplingen mellan diskrimineringslagens bestämmelser om diskriminering i form av bristande tillgänglighet och de nya byggreglerna hade behövt belysas och analyseras av Boverket. Bristande tillgänglighet innebär att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till: de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse. Sådana åtgärder som kan komma i fråga ska vara skäliga bland annat utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning.³ Det som framgår av lagar och andra författning har således stor betydelse för hur diskrimineringsformen bristande tillgänglighet ska förstås.

¹ Diskrimineringsombudsmannen. Diskriminering vid tillhandahållande av hyresbostäder. Rapport 2021:3. 2021 och Diskrimineringsombudsmannen. Statistik 2015–2022. Statistik över anmälningar som inkom till Diskrimineringsombudsmannen 2015–2022. Rapport 2023:2.

² Hyresvärdars krav på bostadssökande kan utgöra diskriminering – behov av stärkt lagstiftning; Skrivelse till regeringen, Arbetsmarknadsdepartementet. 2022.

³ För en mer utförlig beskrivning av bristande tillgänglighet, se information på DO:s webbplats, www.do.se.

Eftersom Boverket inte själv analyserat kopplingen mellan diskrimineringsområdet bristande tillgänglighet och byggsektorns krav på tillgänglighet är det svårt för DO att fullt ut överblicka konsekvenserna. DO menar att Boverket i det fortsatta beredningsarbetet behöver analysera riskerna med förslaget ur ett diskrimineringsperspektiv så att det inte leder till diskriminering i form av bristande tillgänglighet.

Beslut i detta ärende har fattats av Cecilia Narby, efter föredragning av experten Janna Törneman.

Cecilia Narby
Tillförordnad enhetschef utvecklings- och analysenheten